

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут

Кафедра «Кримінальне і адміністративне право»

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Латинська мова»

Рівень вищої освіти	<i>Перший (освітньо-професійний) рівень (бакалавр)</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Технічний переклад в сфері морського бізнесу»</i>	
Цикл дисциплін	<i>Професійна</i>	
Курс та семестр	<i>1 курс, 1 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити ECTS / 90 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>практичні заняття (в аудиторному та дистанційному форматах)</i>	
Індивідуальні завдання	<i>реферат</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладач:

Стовпець Василь Григорович, канд. філол. наук, доцент, професор кафедри кримінального і адміністративного права ОНМУ
профіль ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2354-2852>
профіль у Google Scholar: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=xOIAIh8AAAAJ>
Викладач:

Анотація дисципліни «Латинська мова»

Відповідно до діючої освітньо-професійної програми «Технічний переклад в сфері морського бізнесу» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" навчальна дисципліна «Латинська мова» є обов'язковою компонентою циклу загальної підготовки, що вивчається у обсязі 90 годин (3 кредити ЄКТС). Згідно з навчальним планом 2022-2023 навч. року дисципліна вивчається на першому курсі упродовж 1 семестру.

Форма атестації – диференційований залік.

Предметом дисципліни є форми мовленнєвої діяльності у професійному спілкуванні правознавців; вона допомагає розвивати загальну професійну культуру майбутнього правознавця, сприяє набуттю ним знань прикладного характеру та кращому засвоєнню багатьох юридичних дисциплін.

Метою навчальної дисципліни «Латинська мова» є надання здобувачам вищої освіти знань з латинської граматики; формування знань та навичок практичного застосування юридичної термінології і фразеології; підготовка здобувачів на основі читання текстів з першоджерел римського права до сприйняття основних і спеціальних юридичних дисциплін; ознайомлення із здобутками юридичних шкіл попередніх епох, розвиток логічного юридичного мислення, підвищення загальномовної культури та світогляду.

Завдання курсу полягають в тому, щоб навчити здобувачам вищої освіти перекладу з латинської мови на українську оригінальних латинських текстів, відібраних з відомих першоджерел римської літератури.

Програмні компетентності

Навчальна дисципліна «Латинська мова» покликана сприяти набуттю здобувачами бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» **інтегральної** компетентності, визначеної відповідним Стандартом вищої освіти України, та ОПП «Право», що полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання.

Вивчення дисципліни «Латинська мова» сприяє здобуттю наступних **загальних компетентностей (ЗК)** за ОПП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу»:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Вивчення дисципліни «Латинська мова» сприяє здобуттю наступних **фахових компетентностей спеціальності (ФК)** за ОПП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу»:

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних та літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

Програмні результати навчання

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН20. Мати навички роботи з використання програмного забезпечення, перекладацьких програм та електронних словників у професійній діяльності.

В результаті вивчення дисципліни «Латинська мова» здобувач бакалаврського рівня вищої освіти має **знати:**

- нормативну граматичну систему латинської мови;
- лексичний мінімум;
- найпоширеніші юридичні терміни та вислови;
- практичні прийоми роботи зі словником та юридичними документальними джерелами.

уміти:

- читати і перекладати латинські тексти;
- робити морфологічний аналіз тексту;
- практично використовувати правову термінологію;
- вивчати та аналізувати латинські юридичні документальні джерела;
- використовувати набуті знання для вивчення правових дисциплін

набути соціальні навички (soft skills):

комунікація:

- здатність до ефективної комунікації в навчально-науковій, професійній спільноті, та вміння аргументувати свою позицію;
- використання академічної мови та юридичної термінології у професійній діяльності та дослідженнях;
- толерантність, коректність, послідовність у відстоюванні власної позиції, дотримання етичних принципів у процесі комунікації;

автономність та відповідальність:

- здатність до безперервного розвитку та самовдосконалення (що досягається в т.ч. вивченням додаткових джерел у рамках самостійної роботи);
- уміння ефективно організовувати свою дослідницьку діяльність і грамотно розпоряджатися часом (зокрема, спроможність скласти план власного дослідження під час виконання реферату /презентації, самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами; вміння ефективно організовувати самостійну роботу та своєчасно виконувати домашні справи, позааудиторну контрольну роботу, тестові завдання з відповідних тем);
- тренування автономних дослідницьких навичок у процесі роботи з навчально-науковою літературою (визначення власних пріоритетів у роботі із запропонованою літературою, обрання оптимальних підходів до вивчення різноманітних джерел інформації);
- усвідомлення соціальної відповідальності за результати прийняття рішень, здатність до саморозвитку і самовдосконалення, розуміння соціальної значимості юридичної професії.

Викладання дисципліни «Латинська мова» ґрунтується на засадах академічної доброчесності, якими мають керуватися всі учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження дослідницької діяльності, з метою забезпечення довіри до результатів навчання й наукових досягнень.

Тематичний план

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин
------	---	-----------------

		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Історія розвитку латинської мови	2			4
2	Тема 2. Фонетика та графіка латинської мови.		2		4
3	Тема 3. Частини мови. Іменник.		2		4
4	Тема 4. Прикметник.	2	2		4
5	Тема 5. Займенник.		2		4
6	Тема 6. Дієслово (граматичні категорії).		2		4
7	Тема 7. Дієслово (форми теперішнього часу).	2	2		6
8	Тема 8. Дієслово (часи системи інфекта).		2		6
9	Тема 9. Дієслово (часи системи перфекта).		2		6
10	Тема 10. Дієприкметник. Герундій.		2		6
11	Тема 11. Умовний спосіб дієслова.	2	2		6
12	Тема 12. Синтаксис та основи стилістики.		2		6
Всього		8	22		60

Методичні рекомендації з виконання реферату / презентації

При виконанні реферату / презентації здобувачу вищої освіти слід дотримуватись таких загальних методичних рекомендацій:

- Після отримання теми реферату необхідно:
 - скласти план щодо його виконання;
 - дібрати наукові джерела, що будуть досліджуватися при виконанні реферату;

- написати реферат відповідно до плану.
2. Реферат повинен містити не більше 15 аркушів / презентація не менше 20 слайдів:
- титульний лист;
 - план (1 арк.);
 - вступ (1 арк.);
 - основну частину (5-10 арк.);
 - висновки (1 арк.);
 - список використаної літератури.
3. Текст реферату повинен бути надрукованим за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм) з такими полями:
- ліве – не менше 20 мм; праве – не менше 10 мм;
 - верхнє – не менше 20 мм; нижнє – не менше 20 мм;
 - шрифт – Times New Roman;
 - розмір шрифту (кегель) – 14 pt;
 - міжрядковий інтервал – 1,5;
 - абзацний відступ – 1,25 см.
4. Кожну структурну частину реферату слід починати з нової сторінки, при цьому бажано, щоб на попередньому аркуші залишалось не менше 1/2 сторінки тексту.
5. Список використаної літератури містить бібліографічні описи¹ використаних джерел, на які посилається автор реферату.
6. Презентація має містити кольорові слайди-плакати (малюнки, портрети, таблиці, схеми, короткі тексти й ін.), оформлені в однаковому стилі та розмірах.

Примітка. Захист реферату здобувачами вищої освіти денної форми навчання відбувається на практичних аудиторних заняттях за розкладом навчання академічної групи.

Перелік тем рефератів / презентацій ²

1. Рим – нащадок Стародавньої Греції.
2. Легенди та міфи Стародавнього Риму.
3. Першоджерела римського права.
4. Юридичні школи у Стародавньому Римі.
5. Римське військо.
6. Римські державні посади, почесні звання та нагороди.
7. Римські системи вимірювання відстані, ваги, часу доби.
9. Правова система Риму.
10. Освіта в Стародавньому Римі.
11. Культура Стародавнього Риму.
12. Римський календар. Літочислення в Римі.
13. Видатні державні діячі та юристи Стародавнього Риму.
14. Релігія в Стародавньому Римі.
15. Від Трої до Риму. Пригоди легендарного Енея.

¹ Бібліографічний опис оформлюється відповідно до ДСТУ 7.1-2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

² Варіант (тема) реферату визначається відповідно до порядкового номеру здобувача в списку його академічної групи (див. журнал успішності та відвідування). Здобувач може за погодженням викладача запропонувати свою тему реферату (з обґрунтуванням доцільності її розробки з урахуванням своїх особистих наукових інтересів, практичного досвіду тощо).

16. Про дозвілля у Стародавньому Римі.
17. Епіграфічні та юридичні пам'ятки Стародавнього Риму.
18. Торгівля та гроші у Стародавньому Римі.
19. Aetas aurea – золотий вік Римської імперії.
20. Гай Юлій Цезар – політик і полководець.
21. Ораторське мистецтво у Стародавньому Римі.
22. Ave Maria. Різдво Христове.
23. Луцій Юній Брут – перший консул Римської республіки.
24. Corpus juris civilis – основа європейського законодавства.
25. Флавій Юстиніан – візантійський римський імператор, зодчий, кодифікатор права та богослов.
26. Луцій Анней Сенека – теоретик і практик судової риторики.
27. Гай Пліній Секунд Старший – енциклопедист та полководець.
28. Марк Тулій Цицерон. Його біографія і творчість.
29. Церква в римських катакомбах – колиска християнського світу.
30. Юридична латина посткласичного періоду.

Контрольні запитання для самооцінки якості засвоєння дисципліни

Питання для самоконтролю знань

1. Вимова дифтонгів. Вимова приголосних.
2. Загальні відомості про граматичні категорії іменника.
3. Перша відміна іменників. Кількісні та порядкові числівники
4. Відмінювання допоміжного дієслова *esse* (бути) у теперішньому часі. Будова речення з цим дієсловом-зв'язкою.
5. Вираження заперечення у латинській мові.
6. Загальні відомості про граматичні категорії дієслова.
7. Прикметники першої – другої відміни.
8. Дієвідміни латинського дієслова.
9. Присвійні займенники.
10. Друга відміна іменників.
11. Наказова форма теперішнього часу. (*Imperativus praesentis*)
12. Основні форми дієслова. Запис дієслова у словнику.
13. Друга відміна іменників.
14. Граматичний аналіз речення. Порядок слів.
15. Дієслівне керування відмінками.
16. Друга відміна іменників.
17. Загальні відомості про граматичні категорії дієслова.
18. Особові займенники. Зворотній займенник.
19. Вказівний займенник *is, ea, id*.
20. Сурядні сполучники.
21. Займенникові прикметники.
22. Прикметники.
23. Теперішній час дійсного способу пасивного стану (*Praesens indicativi passivi*).
24. Наказова форма майбутнього часу.
25. Пасивний зворот. Аблатив автора (*Ablativus auctoris*).
26. Подвійний називний і подвійний знахідний відмінки.
27. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану.
28. Третя відміна іменників. Родові закінчення.
29. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану.
30. Типи іменників третьої відміни. Приголосна група.

31. Іменники третьої відміни голосної групи.
32. Прикметники третьої відміни.
33. Узгодження прикметників третьої відміни з іменниками.
34. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.
35. Відносний займенник *qui, quae, quod* (який, яка, яке).
36. Найпоширеніші типи утворення перфекта і супіна.
37. Питальні займенники *Quis? Quid?* (Хто? Що?)
38. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.
39. Минулий час доконаного виду дійсного способу пасивного стану.
40. Неозначені займенники.
41. Четверта відміна іменників.
42. Аблатив Способу дії (*Ablativus modi*).
43. Вказівні займенники *ille, illa, illud* (цей, ця, це).
44. П'ята відміна іменників.
45. Давноминулий час дійсного способу активного стану.
46. Аблатив причини.
47. Відмінювання неправильного дієслова *fero*.
48. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.
49. Аблатив способу дії.
50. Ступені порівняння прикметників.
51. Відкладені дієслова.
52. Особливості утворення ступенів порівняння деяких прикметників.
53. Ступені порівняння прислівників.
54. Префіксальне утворення дієслів. Дієслова, похідні від дієслова *sum, sui, esse* (бути).
55. Віддієслівний іменник (*Gerundium*).
56. Значення і вживання відмінків герундія.
57. Вживання займенників у звороті.
58. Відмінювання неправильних дієслів *volo, nolo, malo*.

Латинські ідіоми для перекладу та вивчення напам'ять

Крилаті вислови

1. 1. *Vae victis !*
2. *Et tu, Brute? (Tu quoque, mi fili?)*
3. *Pecunia non olet?*
4. *Panem et circenses!*
5. *Carthaginem delendam esse censeo !*
6. *Quo usque, Catilina, abutere patientia nostra?*
7. *Alea iacta est!*
8. *Veni, vidi, vici.*
9. *Festina lente!*
10. *Ad Kalendas Graecas.*
11. *Oderint, dum metuant!*
12. *Qualis artifex pereo!*
13. *Diem perdidit!*
14. *Quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris.*
15. *Nosce te ipsum!*
16. *Ave, imperator, morituri te salutant!*
17. *Ab ovo ad mala.*
18. 8. *Alter ego.*
19. *Dulce et decorum est pro patria mori.*

Прислів'я та приказки

1. Ab alio exspectes, alteri quod feceris.
2. Aliena vitia in oculis habemus, a tergo nostra sunt.
3. Amantium irae amoris integratio est.
4. Ars longa, vita brevis est.
5. Audiatur et altera pars.
6. Aquila non captat muscas.
7. Amicus Plato, sed magis amica veritas.
8. Amicus cognoscitur: amore, more, ore, re.
9. Aut vincere, aut mori.
10. Aut Caesar, aut nihil.
11. Bis dat, qui cito dat.
12. Barba crescit, caput nescit.
13. Barba philosophum non facit.
14. Clavus clavo pellitur.
15. Consonus esto lupis, si lupo esse cupis.
16. Contra vim mortis non est medicamen in hortis.
17. Consuetudo est altera natura.
19. Carpe diem!
20. Cogito, ergo sum.
21. Cornix cornici oculum non effodit.
22. Dies diem docet.
23. Deliberandum est saepe, statuendum semel.
24. De mortuis aut bene, aut nihil.
25. De gustibus non est disputandum.
26. Dum spiro, spero.
27. Dura lex, sed lex!
28. Dictum factum.
29. Errare humanum est.
30. Equi donati dentes non inspiciuntur.
31. Eventus stultorum magister.
32. Edimus, ut vivamus, non vivimus, ut edamus.
33. Est modus in rebus.
34. Ex ungue leonem.
35. Faber est quisque suae fortunae.
36. Fiat lux!
37. Finis coronat opus.
38. Facile dictu, difficile factu.
39. Gaudia principum nostri sunt saepe doloris.
40. Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo.
41. Homo locum ornat, non hominem locus.
42. Homo homini lupo est.
43. Homo homini amicus, collega, frater est.
44. Homo sum, humani nihil a me alienum puto.
45. Ignem formidat adusta manus.
46. In via est in medicina via sine lingua Latina.
48. Labor corpus firmat.
49. Labor omnia vincit.
50. Mala herba cito crescit.
51. Manus manum lavat.
52. Malum alienum ne feceris tuum gaudium.

53. Multum vinum bibere, non diu vivere.
54. Memento mori.
55. Mens sana in corpore sano.
56. Memoria minuitur, nisi eam exercemus.
57. Nihil agenti dies est longus.
58. Non scholae, sed vitae discimus.
59. Non omne, quod nitet, aurum est.
60. Non est fumus sine igne.
61. Noli tangere circulos meos.
62. Non multa, sed multum.
63. Nulla dies sine linea.
64. Nullum malum sine aliquo bono.
65. Non progredi est regredi.
66. Non magister ad discipulum venire debet, sed discipulus ad magistrum.
67. Naturalia non sunt turpia.
68. Omnia mea mecum porto.
69. Omne nimium nocet.
70. Otium post negotium.
71. Omne initium difficile est.
72. O tempora, o mores!
73. Optimum medicamentum quies est.
74. Omnia mutantur et nos mutamur in illis.
75. Per aspera ad astra.
76. Primus inter pares.
77. Primum non nocere.
78. Plenus venter non studet libenter.
79. Paupertas non est vitium.
80. Periculum in mora.
81. Qui quaerit, reperit.
82. Qui scribit, bis legit.
83. Quod licet Iovi, non licet bovi.
84. Quails rex, tails grex.
85. Quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentes.
86. Qui immodice bibit vina, venema bibit.
87. Repetitio est mater studiorum.
89. Si vis esse sanus, saepe lava manus.
90. Si vis pacem, para pacem.
91. Salus populi summa lex est.
92. Solus cum sola non erunt recitare "Pater noster".
93. Scio me nihil scire.
94. Scientia potentia est.
95. Sapienti sat.
96. Suus rex reginae placet.
97. Suum cuique.
98. Tria mala aequè nocent: sterilitas, morbus, vicinus.
99. Tarde venientibus ossa.
100. Tertium non datum.
101. Tres faciunt collegium.
102. Ut sementem facis, ita metes.
103. Ut saluto, ita salutor.
104. Unum habemus os, duas autem aures, ut plus audiamus, minus dicamus.
105. Ubi concordia, ibi victoria.

106. Una hirundo non facit ver.
107. Vivere est militare.
108. Vis vim vi pellit.
109. Usus optimus magister est.
110. Non enim tam praeclarum Latine scire, quam turpe nescire (Cicero).

Поширені терміни та ідіоми

1. Ad absurdum.
2. Ad hoc.
3. Alma mater.
4. A posteriori.
5. A priori.
6. Bona fides.
7. De lege lata, de lege ferenda.
8. Diligentia quam in rebus suis.
9. Ex aequo et bono.
10. Fiat justitia, pereat mundus.
11. Ignorantia non est argumentum.
12. Implicite.
13. Inter arma leges silent.
14. Jura novit curia.
15. Lapsus.
16. Lapsus linguae.
17. Nemo iudex in causa sua.
18. Non omne quod licet honestum est.
19. Obiter dictum.
20. Persona non grata.
21. Post factum.
22. Primus inter pares.
23. Quaestio facti.
24. Quaestio juris.
25. Salus populi suprema lex esto.
26. Status quo.
27. Stricto jure.
28. Alter ego.
29. Audiatur et altera pars.
30. Casus belli.
31. Casus federis.
32. Causa civilis.
33. Causa criminalis.
34. Contra bonos mores.
35. Delictum.
36. Dura lex, sed lex.
37. Ex officio.
38. Facta concludentia.
39. In abstracto.
40. In fraudem legis.
41. Ipso facto.
42. Jus publicum privatorum pactis mutari non potest.
43. Lex fori.
44. Laesio maiestatis.

45. Legem brevem esse oportet.
46. Nemo ignorantia iuris recusare potest.
47. Non exemplis sed legibus iudicandum.
48. Nullum crimen, nulla poena sine lege.
49. Optima est legum interpretis consuetudo.
50. Quasi.
51. Summum ius – summa iniuria.
52. Tres faciunt collegium.
53. Ubi ius, ibi remedium.
54. Corpus delicti.
55. Cui prodest, cui bono.
56. Culpa lata, culpa levis.
57. De minimis non curat praetor.
58. Dies ad quem.
59. Dies a quo.
60. Error facti, error iuris.
61. Flagrante delicto comprehensi.
62. In corpore.
63. In dubio pro reo.
64. In servum omnia licent.
65. Jus talionis.
66. Jus vitae ac necis.
67. Legitimatio per subsequens matrimonium.
68. Lex est quod populus iubet atque constituit.
69. Consortes litis.
70. Onus probandi.
71. Pro et contra.
72. Si vis pacem, para bellum.
73. Rebus iudicatis standum est.
74. Volenti non fit iniuria.
75. Vinculo matrimonii.
76. Vox populi – vox dei.
77. Vi victa vis.
78. Voluntas populi – suprema lex.
79. Vox clamantis (in deserto).
80. Vox Dei.

Контроль та оцінювання результатів навчання

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять та дистанційних занять (в тому числі за допомогою СУДК Moodle).

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі *диференційованого заліку* до якого допускаються здобувачі лише за умови зарахування виконаних практичних вправ у «Робочому

зошиті для самостійної роботи» з кожної теми ДК; зарахування підсумкової контрольної роботи (ПКР) та успішного складання підсумкового тесту.

При складанні заліку враховується:

- оцінка за виконання практичних вправ (максимум 20 балів);
- оцінка за виконання ПКР (максимум 10 балів);
- оцінка за виконання реферату/ презентації (максимум 10 балів).
- оцінка за виконання підсумкового залікового тесту (максимум 60 балів).

Для успішного складання диференційованого заліку здобувачеві необхідно отримати не менше 60 балів як середнє арифметичне від суми оцінок за 100-бальною шкалою з усіх видів контролю знань.

Примітки:

1. В окремих випадках можуть враховуватися також усні відповіді здобувача вищої освіти на задані викладачем контрольні запитання (в синхронному режимі спілкування) та оцінка за виконання індивідуального завдання з дисципліни для участі в науково-дослідній роботі.

2. Вся необхідна інформація щодо вивчення навчальних матеріалів та оцінювання знань міститься в Методичних вказівках та контрольних завданнях з дисципліни та в Методичних вказівках з вивчення дистанційного курсу «Латинська мова».

3. Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ, затвердженим Наказом № 235-орг від 30.08.2019 р. та Інструкцією з обліку та аналізу успішності здобувачів денної форми навчання в ОНМУ.

4. Шкала та критерії оцінювання знань наводиться нижче в таблицях 1-2.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання заліку
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 2

Критерії оцінювання знань

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою

90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень, переконливо аргументує відповіді, готує наукові реферати на високому рівні, виділяє елементи наукової новизни, якісно робить власні висновки.	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, виділяє елементи наукової новизни, якісно робить власні висновки	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
74-81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, виділяє елементи наукової новизни за допомогою викладача, достатньо якісно робить власні висновки	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
64-73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, здатен виконати роботу з мінімальним рівнем наукової новизни.	Середній (репродуктивний)	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і	Низький	незадовільно

		обов'язковим повторним вивченням	відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	(рецептивно- продуктивний)	
--	--	--	--	-------------------------------	--

Навчально-методичне забезпечення

1. Стовпець В. Г. Латинська мова (для студентів гуманітарних спеціальностей): підручник. – Харків: Вид-во Іванченко С. В., 2020. – 304 с.
2. Стовпець В. Г. Латинська мова (практичний аспект): Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.060101 "Правознавство". – Одеса: ОНМУ, 2005. – 299 с.
3. Стовпець В.Г. Латинська мова: Методичні вказівки та контрольні завдання. – Одеса: ОНМУ, 2011. – 41 с.
4. Стовпець В.Г. Латинська мова: Тести. – Одеса: ОНМУ, 2012. – 89 с.
5. Латинська мова. Навчальний посібник (робочий зошит) для студентів / укладач В.Г. Стовпець /. – Одеса: ОНМУ, 2020. – 104 с.
6. Дистанційний курс з латинської мови / В.Г. Стовпець — Режим доступу: <https://dn.onmu.odessa.ua/course/view.php?id=373>
7. Довідник з граматики латинської мови / В.Г. Стовпець. – Одеса: ОНМУ, 2020. – 70 с.
8. Довідник «Латинські юридичні ідіоми» / В.Г. Стовпець. – Одеса: ОНМУ, 2020. – 32 с.
9. Довідник «Латинські терміни та сентенції» / В.Г. Стовпець. – Одеса: ОНМУ, 2020. – 51 с.
10. Латинсько-український словник-мінімум / В.Г. Стовпець. – Одеса: ОНМУ, 2020. – 130 с.
11. Презентації лекцій та уроків з латинської мови / В.Г. Стовпець — Режим доступу: https://drive.google.com/drive/folders/1LEWfAZZkpYxbG0yQVsb_z9OmfsrhH0ME

Рекомендована література

Основна література

1. Стовпець В. Г. Латинська мова (для студентів гуманітарних спеціальностей): підручник. – Харків: Вид-во Іванченко С. В., 2020. – 304 с.
2. Стовпець В. Г. Латинська мова (практичний аспект): Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.060101 "Правознавство". – Одеса: ОНМУ, 2005. – 299 с.
3. Стовпець В.Г. Латинська мова: Методичні вказівки та контрольні завдання. – Одеса: ОНМУ, 2011. – 41 с.
4. Стовпець В.Г. Латинська мова: Тести. – Одеса: ОНМУ, 2012. – 89 с.
5. Навчальний посібник (робочий зошит) для студентів-юристів, / укладач Стовпець В.Г. / – Одеса: ОНМУ, 2018. – 104 с.
6. Ставнюк В.В. Юридина латина: основи граматики; вибрані юридичні терміни; формули; сентенції. – К.: Аквілон-прес, 1997. – 152 с.
7. Федак Н.І. Латинська мова: Навч. посібник для студентів ун-тів, учнів ліцеїв, коледжів, гімназій. – Вид. 2-е, змін., доповн. – Черкаси: ЧДУ, 1998. – 88 с.

Додаткова література

1. Л.С. Прокопчук, І.Є. Процюк, В.М. Клязника, І.В. Коршунова та ін. Латинська мова: навчальний посібник (ВНЗ І—ІІІ р. а.). – Київ, 2017. – 224 с.
2. Світлична Є.І, Латинська мова. Навчальний посібник. – Черкаси, 2019. – 440 с.
3. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології: навчальний посібник. – Черкаси

Інтернет-ресурси

1. Аудіоуроки з латинської мови / В.Г. Стовпець. — Режим доступу: <https://drive.google.com/drive/folders/1lYvInZc03rDYS1JzvVlzAwuNQhJ-c1JK>
2. Відеоуроки з латинської мови — Режим доступу: <https://vse-kursy.com/read/171-9-poleznyh-youtube-kanalov-v-pomosch-izuchayuschim-latinskii-yazyk.html>
3. Дистанційний курс з латинської мови / В.Г. Стовпець — Режим доступу: <https://dn.onmu.odessa.ua/course/view.php?id=373>
4. Офіційний сайт Одеського національного морського університету, Навчально науковий морський гуманітарний інститут. — URL: <https://onmu.odessa.ua/ua/nnmgi.html>
1. Сервіс безкоштовної перевірки тексту на плагіат у Unichек (онлайн-перевірка у безкоштовній версії з обмеженим функціоналом). — URL: <https://unichек.com/uk-ua/free-plagiarism-checker-online>